

Groene Wimpel

Criteria 2025-2028

1. Management

1.1 De duurzaamheids- of MVO-verklaring (V)

Norm:

De jachthaven heeft een MVO-verklaring opgesteld waarin zij haar doelstelling(en) rondom duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen heeft vastgelegd. De verklaring is geplaatst op de website en is zichtbaar opgehangen voor de gast.

Toelichting:

Een MVO verklaring is een verklaring van de hoogst leidinggevende van de jachthaven, waarin aangegeven wordt dat duurzaamheid, MVO, een integraal onderdeel is van de bedrijfsvoering.

De verklaring besteedt minimaal aandacht aan:

- algemene MVO doelstellingen/ duurzaamheidsbeleid op hoofdlijnen,
- zorg voor people/planet/profit als structureel onderdeel van bedrijfsdoelstellingen,
- dat uitvoering van werkzaamheden in overeenstemming is met ondernemingsbeleid en vastgestelde procedures,
- algemene regels t.a.v. de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid van de onderneming met betrekking tot het voldoen aan wettelijke voorschriften, scholing van medewerkers en registratie/monitoren van milieuprestaties van de onderneming.

Controle:

Bedrijfsbezoek: visuele controle zichtbaarheid MVO-verklaring voor de gast. Verplicht geplaatst op de website. Administratieve controle: inhoud schriftelijke MVO-verklaring.

1.2 Duurzaamheidsprogramma (V)

Norm:

De jachthaven heeft een duurzaamheidsprogramma voor de komende drie jaar opgesteld en stelt dit jaarlijks bij.

Het Green Team werkt op basis van een 2-jarige MVO-actielijst met maatregelen en doelstellingen en laat zien welke voortgang er heeft plaatsgevonden t.o.v. de MVO actielijst van de vorige keuring.

Toelichting:

Duurzaam ondernemen is een continu proces. Vooruitkijken is een voorwaarde voor succes. In 2050 moet Nederland CO₂-neutraal zijn. Als het gaat om gebruik van grondstoffen is een volledig circulaire economie het doel in 2050. Om deze doelen te halen dient iedereen stappen te nemen.

De MVO-actielijst geeft steeds voor de komende 2 jaar aan welke MVO maatregelen uw organisatie overweegt te nemen om uw organisatie te verduurzamen en hoe uw organisatie toewerkt naar een energie neutrale en circulaire organisatie. In het document zijn concrete doelstellingen opgenomen voor zowel de korte, middellange als lange termijn. In de MVO-actielijst besteedt uw organisatie minimaal aandacht aan:

* het verminderen van de verbruiken van gas, water, elektra;

- * het verbeteren van de afvalscheiding. het verminderen van de totale hoeveelheid afval én het verminderen van het percentage restafval;
- * scholing van het team op duurzaamheidsthema's;
- * behalen van meer optionele normen;

Uiteraard aangevuld met zaken die zelfstandig binnen het Green Team worden ontwikkeld.

Vanwege het specifieke karakter van deze norm is een gereedschap beschikbaar. Uw organisatie dient gebruik te maken van het document 'Gereedschap MVO-actielijst' als bewijsmateriaal bij deze norm.

Controle: Document - De keurmeester controleert de aanwezigheid van de actuele MVO-actielijst en de MVO-actielijst uit (de eventuele) vorige keuring, de spreiding van de acties over de verschillende MVO thema's inkoop, reductie verbruiken, MBO aspecten, communicatie en bespreekt de beschreven maatregelen en doelstellingen.

1.3 Registratiesysteem (V)

Norm:

De jachthaven registreert jaarlijks de verbruiksgegevens van gas, water, elektriciteit, afval en (optioneel) schoonmaakmiddelen. Deze gegevens worden omgerekend naar kengetallen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het Excel sheet.

Toelichting:

Het registratiesysteem dient in ieder geval de volgende gegevens als resultaat te laten zien:

- hoeveelheden gas, elektra, water,
- alle kosten voor gas, elektra, water,
- kosten per eenheid verbruik van gas, elektra, water, afval,
- eventueel: registratie van de aparte bedrijfsonderdelen die de jachthaven betreft (zwembad/restaurant/spavoorzieningen/bar).

Controle:

Administratief.

1.4 Bijwonen Groene Wimpel bijeenkomst (O)

Norm:

Een medewerker van de jachthaven woont ten minste één maal per jaar de Groene Wimpel bijeenkomst bij.

Toelichting:

Twee maal per jaar organiseert Blauwe Vlag Nederland een inhoudelijke bijeenkomst van de Groene Wimpel jachthavens. Deze wordt niet altijd door iedereen bijgewoond. De gezamenlijke deelnemers tijdens de bijeenkomst van november 2019 hebben voorgedragen om hier een optionele norm van te maken.

Controle:

Administratief n.a.v. de notulen van het afgelopen kalenderjaar.

2. Maatschappelijke betrokkenheid

Duurzaamheid wordt veelal ingevuld met de termen People, Planet en Profit. Duurzaamheid beslaat een breder terrein waarin ook de aspecten van People en Profit onder vallen: Hoe gaat de jachthaven om met haar relaties, leveranciers, omwonenden, personeel en hoe presteert zij op het gebied van sociale cohesie (de maatschappij in ruimere zin). Anders gezegd: in hoeverre heeft de ondernemer ook oog voor menselijke, sociaal maatschappelijke aspecten binnen en buiten de jachthaven.

2.1 Maatschappelijke betrokkenheid (V)

Norm:

De onderneming heeft aantoonbaar tenminste drie maatregelen genomen om duurzame relaties in de directe (woon) omgeving te stimuleren en om haar maatschappelijke betrokkenheid in te vullen en hierdoor op sociaal- maatschappelijk gebied beter te presteren.

Toelichting:

Door maatschappelijk betrokken te ondernemen creëert de deelnemer niet alleen waarde en goodwill voor de eigen organisatie, maar is de organisatie ook van toegevoegde waarde voor de lokale omgeving, maatschappelijke organisaties en mensen met een beperking.

Een adhoc maatschappelijke bijdrage (sponseren, doneren, maatregelen om duurzame relaties in de directe (woon) omgeving te stimuleren, leveren van bijdragen in natura, beschikbaar stellen van faciliteiten) mag geen winstoogmerk hebben.

Voor ketens tellen maximaal 2 activiteiten van het hoofdkantoor mee, minimaal 1 activiteit dient plaats te vinden op lokaal niveau.

Bijvoorbeeld, de onderneming:

- stimuleert een goede verstandhouding van omwonenden/betrokkenen en werkt aan een duurzame relatie met hen (gratis gebruik faciliteiten, organiseren gratis bijeenkomsten, biedt jaarlijks een cadeautje aan ter compensatie van de overlast)
- stimuleert de lokale economie
- werkt samen met andere lokale organisaties zoals bijvoorbeeld ondernemersvereniging
- stelt de nachtreceptie ter beschikking aan de buurt in geval van onveilige situaties van een buurtbewoner
- stelt kamers tegen gunstig tarief ter beschikking aan familieleden van patiënten in een nabijgelegen ziekenhuis
- zet zich actief in voor een goed doel of natuurbeschermingsorganisatie door deel te nemen aan het bestuur of taken ten bate van dit doel uit te voeren
- biedt gratis of tegen kostprijs een etalage/vitrine aan voor een maatschappelijk doel
- verspreidt actief duurzame relatiegeschenken en/of verkoopartikelen
- sponsort een sociaal/maatschappelijke organisatie; direct of indirect, materieel of immaterieel of heeft zich aan een maatschappelijk doel verbonden en zet zich hier aantoonbaar voor in (deel foienpot, werknemers gratis beschikbaar stellen)
- deelt foienpot voor het goede doel
- de opbrengst van tonercartridges gaat naar een goed doel
- verzamelt een kleine afvalstroom (bijv. kurken, doppen) en schenkt dit aan een goed doel
-

Controle: Document - De deelnemer neemt eigen documentatie op waaruit de maatschappelijke bijdrage blijkt.

2.2 Ketenverantwoordelijkheid (O)

Norm:

Op grond van het duurzame inkoopbeleid dat in 12.2 is geformuleerd stelt de jachthaven eisen aan zijn leveranciers. De ondernemer laat zijn leveranciers een duurzaamheidsverklaring ondertekenen.

Toelichting:

Een duurzaamheidsverklaring is een document waarin de organisatie haar eisen ten aanzien van leveranciers beschrijft en waarin de leverancier verklaart hier actief invulling aan te geven.

Controle:

Ondertekende duurzaamheidsverklaringen van leveranciers in het archief naast een overzicht van de leveranciers.

2.3 Samenwerking (O)

Norm:

De deelnemer initieert (of participeert in) regionale samenwerkingsverbanden en/of netwerken met als doel het verduurzamen van de regio.

Toelichting:

Door maatschappelijk betrokken te ondernemen creëert de deelnemer niet alleen waarde en goodwill voor de eigen organisatie, maar is de organisatie ook van toegevoegde waarde voor de lokale omgeving, maatschappelijke organisaties en mensen met een beperking.

Door het regionaal initiëren van of participeren in regionale samenwerkingsverbanden wordt het sociale en/of duurzame karakter van de regio versterkt. Voorbeelden zijn het opzetten van een lokale markt met streekproducten, het ontwikkelen van een lokaal groengebied, het participeren in structuren die als doel hebben de regio te verduurzamen, het initiëren van een programma ter bevordering van de participatie van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt etc.

Controle:

Document - De deelnemer neemt eigen documentatie op in het digitale archief waaruit blijkt dat deze initiatiefnemer is of actief participeert in duurzame netwerken en/of samenwerkingsverbanden in de regio.

2.4 Samenwerking maatschappelijke organisatie (O)

Norm:

De deelnemer toont zich maatschappelijk betrokken en levert jaarlijks op minimaal 6 verschillende manieren – waarvan 2 op lokaal niveau - een maatschappelijke bijdrage.

Toelichting:

Door maatschappelijk betrokken te ondernemen creëert de deelnemer niet alleen waarde en goodwill voor de eigen organisatie, maar is de organisatie ook van toegevoegde waarde voor de lokale omgeving, maatschappelijke organisaties en mensen met een beperking.

De maatschappelijk samenwerking is langdurig, heeft een aanzienlijke omvang/impact en mag geen winstoogmerk hebben. Onder maatschappelijke organisatie worden onder andere verstaan:

- alle organisaties met een CBF goedkeuring;
- natuurbeschermingsorganisaties;
- organisaties die de werkgelegenheid bevorderen.

Controle:

Document - De deelnemer neemt eigen documentatie op waaruit de samenwerking met een maatschappelijke organisatie blijkt.

02.05 Toegankelijkheid (O)

Norm:

De deelnemer is dusdanig toegankelijk voor mindervalide gasten dat zij van de kernfaciliteit van de organisatie gebruik kunnen maken.

Toelichting:

Door maatschappelijk betrokken te ondernemen creëert de deelnemer niet alleen waarde en goodwill voor de eigen organisatie, maar is de organisatie ook van toegevoegde waarde voor de lokale omgeving, maatschappelijke organisaties en mensen met een beperking.

Door het treffen van gerichte maatregelen wordt een organisatie toegankelijk voor mindervalide gasten, zodat ook zij optimaal van de locatie gebruik kunnen maken. Voorbeelden zijn mindervalide parkeerplaatsen, drempelvrije ruimtes, mindervalide toiletten, gebruik van pictogrammen, liften en/of mindervalide slaapverblijven.

Het punt wordt alleen behaald indien de kernactiviteit van de onderneming volledig toegankelijk is voor mindervalide gasten.

Controle:

Visueel - De keurmeester controleert tijdens de rondgang de aanwezigheid van de benoemde faciliteiten. De deelnemer zorgt dat de items eenvoudig toegankelijk zijn.

02.06 Medewerkers (O)

Norm:

De deelnemer heeft medewerkers in dienst met een arbeidsbeperking.

Toelichting:

Het punt wordt alleen behaald als de medewerker(s) op het moment van de keuring in dienst is bij de deelnemer.

Door maatschappelijk betrokken te ondernemen creëert de deelnemer niet alleen waarde en goodwill voor de eigen organisatie, maar is de organisatie ook van extra toegevoegde waarde voor de maatschappij en lokale omgeving.

Iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt, valt onder de Participatiewet. De wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden, ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Doel van de overheid is dat het medewerkersbestand van bedrijven voor minimaal 5% bestaat uit medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hieronder vallen mensen met een geestelijke, lichamelijke of sociaaleconomische beperking. Om dit te realiseren is de inzet en betrokkenheid van alle bedrijven en instellingen in Nederland nodig.

Controle: Document - De deelnemer neemt eigen documentatie op waaruit blijkt dat een medewerker in dienst is (geweest) met afstand tot de arbeidsmarkt.

02.07 Diversiteit en inclusiviteit binnen de eigen organisatie

Norm:

De deelnemer heeft een uitgeschreven beleid (inclusief uitvoeringsplan) dat aandacht besteedt aan diversiteit en inclusiviteit binnen de eigen organisatie.

Toelichting.

Door maatschappelijk betrokken te ondernemen creëert de deelnemer niet alleen waarde en goodwill voor de eigen organisatie, maar is de organisatie ook van extra toegevoegde waarde voor de maatschappij en lokale omgeving.

Een diverse en inclusieve organisatie is een goede afspiegeling van de maatschappij en zorgt dat er ruimte is voor iedereen ongeacht de leeftijd, levensfase, functieverblijfsduur, geslacht of afkomst.

Controle: Document - De deelnemer neemt eigen documentatie op rondom haar beleid rondom inclusiviteit en diversiteit.

02.08 Bonusnorm (O)

Norm:

De deelnemer heeft bovenop de bovenstaande normen nog minimaal 1 maatregel getroffen op het gebied van maatschappelijke betrokkenheid.

3. Medewerkers & Communicatie

03.01 Geïnformeerd personeel (V)

Norm:

Alle medewerkers zijn geïnformeerd over de Blauwe Vlag status van de jachthaven en het MVO/duurzaamheidsbeleid.

Toelichting:

Naast het algemene MVO/duurzaamheidsbeleid is het belangrijk dat ook alle medewerkers geïnformeerd zijn én blijven over specifieke eigen bijdragen die verband houden met zijn/haar taak (te weten afval, schoonmaak, registratie nutsverbruiken/water- en energiebesparing, communicatie met gasten). Voldoen aan deze norm kan op meerdere manieren, bijvoorbeeld:

- De ondernemer/manager van de jachthaven verklaart dat alle medewerkers van de jachthaven op de hoogte zijn van het Blauwe Vlag programma. Dat alle medewerkers zodanig geïnstrueerd zijn dat zij tijdens hun werkzaamheden/taken handelen naar de normen van de Blauwe Vlag.
- Minstens 1 keer per jaar vindt een bijeenkomst plaats waarbij duurzaamheidszaken en/of de Blauwe Vlag-normen worden besproken.
- Indien met uitzendkrachten gewerkt wordt is het advies zo'n bijeenkomst met het uitzendbureau te organiseren

Controle:

Administratieve controle in werkinstructie of inwerkprotocol nieuwe medewerkers (seizoenskrachten).

03.02 Blauwe Vlag certificaat en vlag(gen) (V)

Norm:

Het Blauwe Vlag certificaat is voor bezoekers het gehele jaar rond zichtbaar opgehangen. Het logo van de Blauwe Vlag is op de website geplaatst en er is een link naar de website van de Blauwe Vlag.

Toelichting:

Het is van groot belang dat de deelnemers over de Blauwe Vlag communiceren. Dat kan de Blauwe Vlag organisatie niet in haar eentje. Bovendien zijn Blauwe Vlag bedrijven "lichtende voorbeelden" in de sector, die laten zien hoe het ook (beter) kan.

Controle:

Visuele controle tijdens bedrijfsbezoek en bezoek aan de website.

03.03 Gasttevredenheid (O)

Norm:

De deelnemer verzamelt en analyseert continu gegevens rondom de **gasttevredenheid** en gebruikt deze gegevens om de dienstverlening te verbeteren.

Toelichting:

Binnen Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen zijn de bevindingen en ervaringen van gasten met uw organisatie een belangrijke indicator voor de mate waarin u slaagt in het voldoen aan de verwachtingen van uw gasten. Door actief navraag te doen naar de ervaringen van uw gasten met uw organisatie en diensten geeft u vorm aan deze verantwoordelijkheid. De vraagstelling dient niet alleen te gaan over duurzaamheidsaspecten, maar omvat het totale spectrum van uw product.

Door het meten en analyseren van de gasttevredenheid verkrijgt de deelnemer een goed beeld van kwaliteit van uw huidige dienstverlening. Door het analyseren van de uitkomsten van de verzamelde gegevens en het vertalen van deze naar verbeteracties, verbetert de deelnemer de kwaliteit van het product en de service niveau naar de gasten.

Gasttevredenheidsonderzoek kan zowel plaats vinden op basis van een eigen systematiek als door gebruik van openbare 'review' websites, mits hier actief mee om wordt gegaan (analyse en opvolging).

Controle:

Document - De keurmeester controleert het document waaruit blijkt dat gegevens worden verzameld, op welke wijze de inzameling van de gegevens plaats vindt, hoe deze gegevens worden geanalyseerd en op welke wijze opvolging gegeven wordt aan de conclusies.

03.04 De jachthaven biedt hun gasten/passanten duurzame arrangementen aan (O)

Norm:

Aan elke vakantie of elk zakelijk bezoek/verblijf zijn drie aspecten verbonden die te maken hebben met duurzaamheid: vervoer, verblijf en vermaak:

Vervoer: hoe kunnen passanten de omgeving bezoeken (trein, auto, OV, fiets, Co2 compensatie)?

Verblijf: hoe duurzaam is de accommodatie? Heeft de accommodatie een duurzaam keurmerk of is op een andere wijze aantoonbaar dat de accommodatie probeert om duurzaam te ondernemen

Vermaak: activiteiten zonder gebruik van verbrandingsmotoren zijn duurzamer.

Interessant is dat je als aanbieder van arrangementen je gasten kunt verleiden tot het kiezen van duurzaamheid op dat gebied. De norm is behaald als bij arrangementen op twee van de hierboven genoemde aspecten (vervoer, verblijf, vermaak) wordt gescoord.

Controle:

Document waaruit blijkt dat aan 2 van de 3 V's is voldaan.

03.05 Bonusnorm (O)

Norm:

De deelnemer publiceert bovenop de normen in dit hoofdstuk nog minimaal 1 communicatie uiting van de MVO inspanningen van de organisatie.

4. Water

04.01 Waterbesparing kranen, douches en wc's (V)

Norm:

De jachthaven past waterbesparende maatregelen toe bij kranen, douches en wc's.

Toelichting:

De doorstroming van tappunten bij wastafels is maximaal 6 liter per minuut.

De doorstroming van douches is maximaal 9 liter per minuut.

Voor de spoeling van alle toiletten wordt niet meer dan 6 liter water gebruikt.

Uitzonderingen:

Bij wc's geldt bij gebruik van grijswater een maximum van 9 liter per spoeling. Bij het gebruik van een stortbak met een stopknop (die duidelijk staat aangegeven), mag de maximale spoeling 9 liter bedragen.

Controle:

Bij de controle wordt steekproefsgewijs de doorstroming gemeten.

04.02 Extra waterbesparing douches en wastafels-1 (O)

Norm:

De jachthaven past extra waterbesparende maatregelen toe bij kranen en douches.

Toelichting:

De doorstroming van tappunten bij wastafels is maximaal 5 liter per minuut.

De doorstroming van douches is maximaal 7 liter per minuut.

Controle:

Bedrijfsbezoek: visuele controle en steekproefsgewijze meting van de doorstroming.

04.03 Extra waterbesparing douches en wastafels-2 (O)

Norm:

De jachthaven past extra waterbesparende maatregelen toe bij kranen en douches.

Toelichting:

De doorstroming van tappunten bij wastafels is maximaal 4 liter per minuut.

De doorstroming van douches is maximaal 6 liter per minuut.

Controle:

Bedrijfsbezoek: visuele controle en steekproefsgewijze meting van de doorstroming.

04.04 Technieken extra waterbesparing (O)

Norm:

De jachthaven past extra waterbesparende maatregelen toe.

Toelichting:

Aanvullend op de beperking in de waterdoorstroming wordt door de jachthaven een extra systeem ingezet om het drinkwaterverbruik terug te dringen. Hierbij kan gedacht worden aan het toepassen van druk- of sensorkranen, een systeem om de waterdoorstroom gemakkelijk tijdelijk te stoppen, een betaalsysteem (muntjes, sep key). Of de deelnemer maakt in de meerderheid van de openbare toiletgroepen gebruik van waterloze urinoirs of sensoren op de urinoirs en/of druk- of sensorkranen.

Controle:

Bedrijfsbezoek: visuele controle. Maatregel moet wel een substantiële besparingsbijdrage leveren.

04.05 De jachthaven past een systeem van B-water of grijs water toe (O)

Norm:

Door bijvoorbeeld het spoelen van de toiletten met grijs water of het hergebruik van zwembadwater wordt fors bespaard op het drinkwatergebruik.

Controle:

Visueel - De keurmeester controleert de aanwezigheid van het B- of grijswaterverbruik

04.06 Bonusnorm (O)

Norm:

De deelnemer heeft bovenop de maatregelen uit dit hoofdstuk nog 1 maatregel getroffen om water te besparen.

5.Schoonmaak

05.01 Milieuverantwoorde schoonmaak (V)

Norm:

Sanitair- en interieurreinigers dienen van een erkend milieukeurmerk te zijn voorzien. Met betrekking tot de andere schoonmaakmiddelen geldt dat er geen gebruik gemaakt mag worden van middelen die: chloor, ammonia, fosfaten of meer dan 5% non ionische stoffen bevatten. Er wordt ook gebruik gemaakt van doseringsapparatuur en microvezeldoekjes.

Toelichting:

Schoonmaakmiddelen kunnen schadelijk zijn voor het milieu. Van Groene Wimpel deelnemers wordt verwacht dat zij kritisch omgaan met deze producten en op milieuverantwoorde wijze hun schoonmaak (laten) uitvoeren. Bij een milieuverantwoorde schoonmaak wordt efficiënt omgegaan met water en schoonmaakmiddel en draagt het schoonmaakmiddel een milieukeurmerk. Een milieuverantwoorde schoonmaak voldoet binnen de Green Key systematiek minimaal aan de volgende criteria:

- * Interieur-, sanitair én vloerreinigers zijn voorzien van een milieukeurmerk;
- * Gebruik van doseerapparatuur voor optimale dosering;
- * Gebruik van microvezeldoekjes;
- * Geen van de gebruikte schoonmaakmiddelen bevatten bestanddelen die voorkomen op de 'Zwarte lijst' van Green Key International.

1. Onder de volgende voorwaarden kunnen ook producten zonder keurmerk voldoen, indien het product:

- aantoonbaar gelijkwaardig is aan producten voorzien van een milieukeurmerk;
- in verdunde vorm alleen schoonmaakazijn, waterstofperoxide, citroenzuur en mierenzuur of een mengsel daarvan bevat;
- alleen micro-organismen of enzymen bevat;
- slechts bestaat uit osmose- of ozonwater.

2. Bij uitbesteding van de schoonmaak dient binnen 1 jaar na de eerste beoordeling voor de Green Key het contract te worden herzien op basis van de hiervoor genoemde voorwaarden.

3. De deelnemer gebruikt voor de juiste dosering van alle schoonmaakmiddelen een doseersysteem. Dit voorkomt verspilling en zorgt voor een optimale werking en een lagere milieubelasting. De volgende systemen zijn passend:

- * doseerflacon;
- * solids, poeders en/of stuksverpakkingen;
- * mobiel of stationair doseerstation;
- * een automatische doseersysteem.

NB: Specifieke reinigingsmiddelen die toegepast moeten worden vanuit voor voedselveiligheid (HACCP) wetgeving vallen niet onder deze norm.

Extra informatie:

- * De meest voorkomende milieukeurmerken voor sanitair- en interieurreinigers zijn het Europees Ecolabel, Cradle2Cradle, Nordic Swan en Blaue Engel.
- * Goed gebruik van microvezeldoekjes bespaart op het gebruik van schoonmaakmiddel en water. Het

aanschaf bedrag ligt iets hoger maar de mogelijkheid tot hergebruik en de schoonmaak kwaliteit rechtvaardigt de hogere kosten.

* Interieurreinigers zijn in het algemeen reinigers bestemd voor het dagelijkse onderhoud van het interieur. Ze zijn neutraal (ph :7) of licht alkalisch (ph 8-10)

* Sanitairreinigers zijn in het algemeen bestemd voor het dagelijkse onderhoud van natte ruimtes (toilet, bad, douche). Ze zijn in het algemeen zuur (ph lager dan 7).

Er zijn ook periodieke reinigers die niet dagelijks worden gebruikt, maar alleen bij beurten waarbij er krachtiger middelen gebruikt dienen te worden. Deze zijn vaak sterk zuur of sterk alkalisch.

Controle: Visueel - De keurmeester controleert de aanwezigheid van het doseersysteem en de microvezeldoekjes en de aanwezigheid van het keurmerk op de sanitair- en interieurreiniger. De deelnemer zorgt dat de items eenvoudig toegankelijk zijn.

05.02 Gebruik dispensers (O)

Norm:

De onderneming heeft in alle gastentoiletruimtes en personeelsruimtes uitsluitend milieuverantwoorde zeep-, foam- of shampoo-dispensers geïnstalleerd.

Controle:

Visuele controle tijdens bedrijfsbezoek.

05.03 De deelnemer heeft een inventarisatie gemaakt van alle gebruikte schoonmaakmiddelen (O).

Norm:

Meten is weten. Monitoring van uw verbruiken geeft u belangrijke informatie op basis waarvan u kunt vaststellen welke maatregelen voor u het snelst rendement geven. Ook krijgt u 'afwijkingen' sneller in beeld (bijv. lekkages of slecht werkende apparatuur). Uiteraard wordt van Green Key deelnemers daarop direct actie verwacht.

Er is een gereedschap beschikbaar voor deze norm.

Controle:

Document - De keurmeester controleert of de gegevens in de digitale database Mijn Blauwe Vlag ingevoerd zijn (bij verbruiksgegevens).

05.04 Bonusnorm (O)

Norm:

De deelnemer gebruikt bovenop de bovenstaande normen nog minimaal 1 schoonmaakmiddel met een milieukeurmerk.

6.Afval

06.01 Extra afvalfractie (O)

Norm:

De onderneming houdt aanvullend op de Blauwe Vlag criteria en boven de wettelijke verplichting nog één extra fractie gescheiden van het overige afval en zorgt voor gescheiden afvoer hiervan.

Toelichting:

Op lange termijn dreigt een tekort aan grondstoffen. Bronnen raken uitgeput zonder dat er goede alternatieven voor handen zijn. Het goed scheiden van afval in verschillende stromen maakt het mogelijk om de materialen te gaan hergebruiken. Hergebruik van materialen in plaats van het gebruik van nieuwe grondstoffen zorgt voor een lagere belasting van het ecosysteem en voorkomt het uitputten van de bronnen. Hoe lager het percentage restafval dat resteert, hoe beter de afvalscheiding heeft plaatsgevonden. Het uiteindelijke doel is om 100% van de afvalstromen te recyclen en te zorgen dat restafval niet meer bestaat. Om structureel de voortgang van het verduurzamingsproces te kunnen monitoren is data onmisbaar.

In vele gevallen zijn de overzichten van de afvalstromen per periode op te vragen bij de afvalverwerker.

Controle: Document - De keurmeester controleert de aanwezigheid van de gevraagde data (bij voorkeur digitaal).

06.02 Afval publieksruimten (O)

Norm:

De deelnemer biedt gasten en bezoekers voorzieningen aan om afval apart in te leveren. Het aantal voorzieningen is in verhouding tot de omvang van de organisatie. De afvalbakken zijn voorzien van duidelijk zichtbare pictogrammen en/of benamingen.

Toelichting:

Bijvoorbeeld om papier, blikjes en restafval in gecombineerde vuilnisbakken in publieksruimten te scheiden in zogenoemde duo of trioafvalbakken.

Controle:

Visuele controle op aanwezigheid van voorzieningen.

06.03 Gescheiden Afval (O)

Norm:

De deelnemer zamelt PMD en/of (schoon)plastic apart in en laat deze als gescheiden fractie door de afvalverwerker afvoeren (O)

Toelichting:

Plastic en PMD worden via een chemisch proces uit aardolie gemaakt en is niet biologisch afbreekbaar. Vrij in de natuur blijft plasticafval lang bestaan en is daarmee belastend voor de natuur en het milieu. Indien plastic in de verbrandingsoven terecht komt zorgt dit voor de productie van schadelijke gassen. Toch is het een hoogwaardig materiaal met vele nuttige toepassingen. Hergebruik zonder dat het in het milieu terecht komt vermindert nieuwe plastic productie en is daarom duurzamer.

Door middel van het inzamelen van (schoon)plastic wordt het plastic gerecycled naar nieuwe producten. Steeds meer gemeenten en afvalverwerkers zamelen (schoon)plastic in en de recycle technieken voor plastic worden ook steeds beter. In uitzonderlijke gevallen kan deze norm ook toegekend worden indien een volledige deelfractie apart wordt ingezameld.

Deze norm is afhankelijk van de regio waarin de jachthaven zich bevindt.

Controle:

Visueel - De keurmeester controleert de aanwezigheid van gescheiden inzameling en afvoer van (schoon) plastic.

06.04 Bonusnorm (O)**Norm:**

De deelnemer heeft nog minimaal 1 maatregel genomen rondom afvalpreventie en/of -scheiding.

7.Energie

07.01 De deelnemer die valt onder de Informatieplicht energiebesparing (EML) heeft vastgesteld welke maatregelen van toepassing zijn en welke reeds uitgevoerd zijn. Niet uitgevoerde maatregelen worden op de MVO actielijst geplaatst. (V)

Toelichting:

Het voorkomen van energieverlies of ongewenst energieverbruik draagt bij aan het verminderen van de energievraag. Elke besparing levert direct rendement op voor het milieu en kostenbesparing. Hoe minder energie er nodig is, des te minder er opgewekt hoeft te worden.

Als u onder de EML valt gelden voor u wettelijke energiebesparingsmaatregelen. Deze vindt u terug in uw rapport van de informatieplicht. Nog niet gerealiseerde maatregelen zet u, voorzien van een realisatietermijn, op de MVO actielijst. Hierbij dienen maatregelen te nemen op een 'zelfstandig moment' zo snel mogelijk uitgevoerd te worden.

Controle:

Visueel/Document - De keurmeester controleert in eerste instantie of nog niet uitgevoerde EML maatregelen (zie rapport infoplicht EML) op de actielijst staan en vervolgens de voortgang van de uitvoering.

07.02 (25) De deelnemer maakt uitsluitend gebruik van LED verlichting voor de binnen-, buiten- en reclameverlichting (O)

Toelichting:

Energie-efficiënte verlichting is LED verlichting : alle overige lamptypes voldoen niet. De norm geldt ook voor geklimatiseerde ruimtes en vluchtwegsignalering.

Uitzondering: Podium- en museale verlichting is van deze norm uitgezonderd.

Controle:

Visueel: De keurmeester controleert steekproefsgewijs de aanwezige verlichting en indien van toepassing controleert de keurmeester de lichtpunteninventarisatie (van niet energie efficiënte verlichting) en het bijbehorende vervangingsplan.

07.03 Lichtpunteninventarisatie niet duurzame verlichting (V)

Norm:

Deze inventarisatie omvat minimaal het aantal lichtpunten per ruimte, per lichtpunt het lamptype en lumen/Watt. Indien niet aan de eis van 40 lumen/Watt per lichtpunt wordt voldaan is er een plan opgesteld waarin de vervanging is geregeld.

Toelichting:

Verlichting is een belangrijke energieverbruiker. Om goed te kunnen bepalen welke verlichting toegepast wordt en waar vervanging gewenst is dient er een goed overzicht te zijn.

Controle:

Aanwezigheid van lichtpunteninventarisatie in het duurzaamheidsarchief.

07.04 De deelnemer beperkt het aantal branduren van binnen- en buitenverlichting door het toepassen van sensoren en/of schakelaars (timers). (O)**Toelichting:**

Het onnodig branden van verlichting dient voorkomen te worden. Sensoren, timers en deurschakelaars schakelen lampen aan en uit op basis van bijvoorbeeld aanwezigheid van personen (bewegingssensor) of de noodzaak om in een (werk)ruimte te zijn of bij te weinig lichtinval (daglichtsensor) of een combinatie. Op deze wijze wordt het onnodig branden van lampen voorkomen.

De deelnemer stelt vast waar kunstlicht onnodig brandt en past daglicht- en/of bewegingssensoren en/of timers in deze ruimten toe. Dit geldt minimaal voor:

- * de buitenverlichting ;
- * verlichte binnenruimtes (ook geklimatiseerde ruimtes zoals bijv koelcellen) waar onnodig licht brandt. In specifieke gevallen kan een deurschakelaar toegepast worden (bijvoorbeeld in werkruimten en koel- of vriescellen). De deelnemer doet dit aan de hand van een ruimten inventarisatie of plattegrond.
- * reclameverlichting.

Controle:

Visueel - De keurmeester bekijkt de ruimten inventarisatie of plattegrond en controleert visueel de aanwezigheid van sensoren en/of timers en/of deurschakelaars in de aangegeven ruimten.

07.05 De deelnemer beschikt over zonnepanelen waarmee een substantieel deel van de elektravraag van de deelnemer opgewekt wordt (O)**Toelichting:**

Het toepassen van zonnepanelen (PV) is één van de technieken om zelf energie op te wekken. Green Key stimuleert haar deelnemers om zonnepanelen te plaatsen als dat kan. Voor grootverbruikers met een totaal dakoppervlak van 2000m² of meer is er zelfs een wettelijke verplichting om dit te doen als er aan de technische randvoorwaarden zoals genoemd in de EML voldaan kan worden.

Controle:

Visueel - De keurmeester controleert de aanwezigheid van zonnepanelen. Bij grootverbruikers wordt gecontroleerd of dit minimaal 300kWp is indien er een totaal dakoppervlak van 2000m² of meer beschikbaar is (wettelijke verplichting).

07.06 De deelnemer gebruikt geen fossiele brandstoffen voor de verwarming / koeling van de locatie (O).

Toelichting:

Om de ecologische voetafdruk en de CO₂-uitstoot van de inrichting te verkleinen, gebruikt de deelnemer geen energie uit fossiele brandstoffen (olie, gas, petroleum of kolen) voor de verwarming / koeling.

Dit geldt naast het verwarmen / koelen van de locatie zelf ook voor de productie van warm water en voor koken.

Alternatieven voor energieverbruik uit fossiele brandstoffen en kernenergie zijn onder meer het gebruik van door elektriciteit aangedreven warmtepompen die worden aangedreven door hernieuwbare energie, de aansluiting op stadsverwarmings- of koelingsnetwerken die zijn afgeleid van hernieuwbare bronnen, het gebruik van boilers die worden aangedreven door zonne-, wind- of aardwarmte, energiezuinige houtkachels, etc.

Controle:

Document - Tijdens de audit presenteert de deelnemer documentatie waaruit blijkt dat de locatie alleen alternatieven voor fossiele brandstoffen gebruikt voor de verwarming / koeling van de inrichting.

07.07 Extra rendementsslag verlichting (O)**Norm:**

De jachthaven heeft in één of meer gebouwen een extra substantiële slag gemaakt in de verhoging van het rendement van de verlichting (>80 lumen/watt).

Toelichting:

Traditionele energie-efficiënte verlichting zoals PL, TL, SL verbruikt veelal meer energie dan nieuwere vormen van spaarverlichting zoals bijvoorbeeld LED verlichting. Vervanging van traditionele spaarverlichting door LED verlichting leidt tot verdere verlaging van het energieverbruik, maar ook het vervangen van traditionele TL-verlichting door bijvoorbeeld T5 verlichting. T5 heeft een zeer lange levensduur (min 20.000 uren) en een rendement van minimaal 100 lumen/watt. In de meeste gevallen kan men volstaan met de inbouw van voorschakelapparatuur in de bestaande TL armatuur. Ook zijn er zogenaamde LED TL's waarbij er helemaal geen voorschakelapparatuur meer nodig is.

Controle:

Steekproefsgewijs controle aanwezigheid van deze verlichting in de gebouwen.

07.08 Warmte terugwinning (O)**Norm**

De jachthaven past minimaal 2 van de onderstaande genoemde energiebesparende technische maatregelen toe op de aanwezige klimaatinstallaties (verwarmen en koelen op gebouwniveau).

- * HR ketels in cascade;
- * warmteterugwinning op ventilatielucht;
- * centrale opwekking van koude > 250 Watt;

Toelichting:

Het voorkomen van energieverlies of ongewenste energieverbruik draagt bij aan het verminderen van de energievraag. Elke besparing levert direct rendement op voor het milieu en kostenbesparing.

Hoe minder energie er nodig is, des te minder er opgewekt hoeft te worden. De meest toegepaste strategie om tot energiebesparing te komen heet de Trias Energetica. De oorspronkelijke vorm van de Trias Energetica is als volgt:

- * Beperk het energieverbruik;
- * Gebruik energie uit hernieuwbare bronnen;
- * Gebruik eindige energiebronnen zo efficiënt mogelijk.

Binnen Groene Wimpel komen deze drie stappen in verschillende normen aan de orde.

Controle: Visueel - De keurmeester controleert de aanwezigheid van de aangegeven systemen in de technische ruimte(s). De deelnemer zorgt dat de items eenvoudig toegankelijk zijn.

07.09 Duurzame stroom (O)

Norm:

100 % van de totale hoeveelheid afgenomen elektriciteit is duurzaam opgewekt.

Toelichting:

Duurzaam opgewekte stroom is de naam voor elektriciteit die wordt opgewekt uit duurzame energiebronnen als zon, wind en water. Er worden diverse benamingen hiervoor gebruikt: groene stroom, eco-stroom of natuurstroom.

Controle:

Aanwezigheid van contract/certificaat tussen de jachthaven en de energieleverancier inzake duurzaam opgewekte stroom in het duurzaamheidsarchief.

07.10 De deelnemer maakt geen gebruik van gas (O).

Toelichting:

De elektrificatie van de maatschappij is in volle gang. In Nederland gaan we stap voor stap van het gas af. In 2050 moeten alle gebouwen van het gas af zijn.

Naast het oplossen van de aardbevingsproblematiek in het noorden van Nederland draagt elektrificatie ook bij aan de verduurzaming doordat elektriciteit gemakkelijker op te wekken is vanuit duurzame bronnen.

Controle:

Document - de keurmeester beoordeelt de energienota's. Visueel - de keurmeester bekijkt de apparatuur in de technische ruimte(s)

07.11 Duurzame energieopwekking (O)

Norm:

De deelnemer beschikt over nog een energieopwekkingsysteem dat een substantieel van de benodigde hoeveelheid stroom/warmte opwekt.

Toelichting:

Het verwarmen en koelen van gebouwen vraagt veel energie. De afgelopen jaren zijn veel technieken ontwikkeld die op meer efficiënte wijze warmte en koude omzetten of produceren. Het toepassen van duurzame technieken en/of technieken voor duurzame energieopwekking draagt ook sterk bij aan het verminderen van de energievraag op basis van fossiele brandstoffen.

Hoe minder energie benodigd is, des te minder er opgewekt hoeft te worden. De meest toegepaste strategie om tot energiebesparing te komen heet de Trias Energetica. Op basis van dit principe is de stap naar een energie efficiënter pand mogelijk. De oorspronkelijke vorm van de Trias Energetica is als volgt:

- * Beperk het energieverbruik;
- * Gebruik energie uit hernieuwbare bronnen;
- * Gebruik eindige energiebronnen zo efficiënt mogelijk.

Binnen Groene Wimpelkomen deze drie stappen in verschillende normen aan de orde.

Mogelijke energiebesparingssystemen zijn:

- * Warmtekracht koppeling (WKK);
- * Warmtepomp;
- * PV Panelen (zonnepanelen);
- * Zonneboiler systeem;
- * Warmte Koude Opslag (WKO);

Controle:

Controle: Visueel - De keurmeester controleert de aanwezigheid van de aangegeven systemen en de berekening dat de opbrengst substantieel is.

07.12 Isolatie van de thermische schil (V)

De deelnemer past isolatie van de thermische schil toe voor:

- * ramen (minimaal dubbel glas)
- * muren (spouwmuurisolatie)
- * daken

Toelichting:

Energiebesparing start met isoleren. Door nieuwe technieken wordt het na-isoleren van gebouwen steeds eenvoudiger. In veel gevallen betreft deze maatregel een investering die zich relatief snel terugverdient. Daarnaast zorgt een goede isolatie voor een hogere comfort beleving en een beter binnenklimaat.

Spouwmuurisolatie is alleen van toepassing indien de muren spouwen bevatten.

Uitzondering: seizoensgebouwen, monumentale gebouwen en niet verwarmde gebouwen.

Controle: Document - De keurmeester controleert de foto's en informatie rondom de gebouwisolatie. De keurmeester keurt indien mogelijk de aanwezigheid van de isolatie.

07.13 Energieonderzoek (O)

Norm:

De deelnemer heeft een uitgebreid energieonderzoek uit laten voeren en/of een EPA-U laten vaststellen en werkt actief aan het uitvoeren van de maatregelen.

Toelichting:

Een uitgebreid energieonderzoek of het laten vaststellen van een energielabel voor het gebouw gaat altijd vergezeld met bedrijfsspecifieke energiebesparingsadviezen. Uitvoering van deze adviezen vermindert de energievraag van uw bedrijf.

Controle:

Document - De keurmeester controleert de aanwezigheid van het uitgebreid energieonderzoek of de EPA-U in het systeem. Tevens wordt de MVO actielijst beoordeeld ten aanzien van opname van de geadviseerde maatregelen in de lijst.

07.14 Klimaatneutraal (O)

Norm:

De jachthaven heeft voor (een deel van) haar activiteiten een studie gedaan (bijv. de CO₂ footprint vast laten stellen) naar de mogelijkheden om klimaatneutraal te werken.

Toelichting:

Het werken met CO₂ emissie certificaten is altijd het sluitstuk van activiteiten. Eerst besparen, vervolgens bezien of de jachthaven zelf duurzame energie kan opwekken. De derde stap is dan om de resterende CO₂ uitstoot te neutraliseren door CO₂ emissie certificaten aan te schaffen om klimaat neutraal te zijn.

Controle:

Visuele controle aanwezigheid klimaatneutraal studie bij bedrijfsbezoek, controle opname maatregelen in duurzaamheidsprogramma.

07.15 Alternatieve energie opwekking (O)

Norm: De deelnemer koopt in Europa opgewekte zonne- of windstroom in.

Toelichting:

U kunt checken in hoeverre uw stroom ook echt groen is en waar het vandaan komt via de website <https://www.hier.nu/groene-stroom-checker>. Deze norm wordt behaald als minimaal 80% van de ingekochte groene stroom in Nederland is opgewekt.

Controle:

Document - De keurmeester controleert het contract/certificaat inzake groene stroom en/of uw check via de website van Stichting HIER.

07.16 Tussenmeters-(O)

Norm:

De deelnemer heeft tussenmeters geplaatst bij alle plaatsen die water, elektriciteit en/of gas doorgeleverd krijgen. Bij vertrek wordt er op basis van het daadwerkelijk verbruik met de gast afgerekend
en

De deelnemer heeft bij alle centrumgebouwen minimaal één tussenmeter voor elektra, gas en water geplaatst en monitort het gebruik.

Toelichting:

Metten is weten. Door tussenmeters te plaatsen ontstaat er bij de gasten bewustzijn op het verbruik met name als er op basis van verbruik afgerekend wordt. Alle relevante locaties en type tussenmeters zijn op een plattegrond aangegeven. De geplaatste meters worden gemonitord.

Controle:

Document: De keurmeester controleert de plattegrond en beoordeelt het afrekenstelsel. Hij controleert steekproefsgewijs op de aanwezigheid van tussenmeters en geregistreerde tussenmeterstanden.

07.17 De deelnemer past HR+++ glas en nog minimaal 1 bovenwettelijke maatregelen toe met betrekking tot isolatie van de thermische schil (O)

Toelichting:

Door nieuwe technieken wordt het na-isoleren van gebouwen steeds eenvoudiger. In veel gevallen betreft deze maatregel een investering die zich relatief snel terugverdient. Daarnaast zorgt een goede isolatie voor een hogere comfort beleving en een beter binnenklimaat.

De norm omvat in ieder geval het toepassen van HR+++ glas en daarnaast een andere maatregel waarbij de Rc waarde hoger is geworden na spouwmuurisolatie.

Controle:

Document - De keurmeester controleert de aanwezigheid van HR+++ glas en de foto's en informatie rondom de verbeterde gebouwisolatie.

07.18 De deelnemer past minimaal 2 extra maatregelen toe voor het isoleren van het gebouw. (O)**Toelichting:**

Door nieuwe technieken wordt het na-isoleren van gebouwen steeds eenvoudiger. In veel gevallen betreft deze maatregel een investering die zich relatief snel terugverdient. Daarnaast zorgt een goede isolatie voor een hogere comfort beleving en een beter binnenklimaat.

Voorbeelden van extra isolerende maatregelen zijn HR++ glas of een andere maatregel waarbij de Rc waarde hoger ligt dan de norm uit het geldende bouwbesluit

Controle: Document - De keurmeester controleert de foto's en informatie rondom de verbeterde gebouwisolatie. De keurmeester keurt indien mogelijk de aanwezigheid van de isolatie.

07.19 Bonusnorm (O)**Norm:**

De deelnemer heeft bovenop de bovenstaande normen nog minimaal 1 maatregel getroffen op gebied van energie.

8.Voedsel en drank

08.01 Het restaurant op de jachthaven heeft een Green Key certificering (O)

Norm:

Veel horeca is verpacht, niet in eigen exploitatie van de jachthaven.

Voorstel is om Green Key voor restaurants aan te bevelen voor het restaurant op de haven.

Controle:

Indien aantoonbaar gemaakt wordt dat de jachthavenexploitant de restauranthouder overtuigd heeft van het behalen van de Green Key voor restaurants, kan een optioneel punt verkregen worden.

9. Groen en ruimte

09.01 Groenbeheer (O)

Norm:

De jachthaven heeft een plan voor het terrein- en groenbeheer opgesteld en/of maakt gebruik van een milieu gecertificeerd (hoveniers-)bedrijf.

Toelichting:

Het plan voor terrein- en groenbeheer bestaat minimaal uit de volgende onderdelen:

- a. inleiding (incl. bedrijfsgegevens);
- b. een globale inventarisatie van de verharde oppervlakten, planten en bomensoorten op en rond de jachthaven en een beschrijving over aanwezige landschapselementen;
- c. een beschrijving hoe momenteel met die natuur op en rond de jachthaven wordt omgegaan en hoe in de toekomst (bijvoorbeeld op het gebied van snoeien, gras maaien, onkruid bestrijden);
- d. uitwerking in een beheersplan voor de natuur op en rond de jachthaven. In dit plan wordt gekeken naar de gewenste toekomstige ontwikkeling.
- e. overzicht maatregelen en kosten van het plan
- f. bijlagen + overzichtskaart

Dit plan is opgesteld in samenwerking met – en ondertekend door - een deskundige (bijvoorbeeld een hovenier of een tuin- en landschapsarchitect en/of een natuur-/landschaps-beheerorganisatie).

Indien het gehele onderhoud en beheer van het terrein is uitbesteed aan bijv. een hoveniers- of groenvoorzieningenbedrijf dan telt deze norm mee als dit bedrijf een geldige milieucertificering heeft (Milieukeur, of ISO 14001 of vergelijkbaar).

Controle:

Administratieve controle: schriftelijk vastgelegd plan voor terrein-/groenbeheer; bewijs milieucertificering onderhoudsbedrijf

09.02 Groen-1 (O)

Norm:

De deelnemer zet zich actief in voor flora en fauna door het plaatsen of het aanbrengen van minimaal 2 specifieke items.

Toelichting:

Aanwezigheid van en diversiteit in flora en fauna zijn belangrijke duurzaamheidswaarden. Iedere organisatie kan daar aan bijdrage door via relatief kleine maatregelen ruimte te bieden aan flora en fauna. Denk bij het realiseren van dergelijke voorzieningen ook na over de beleving en beleefbaarheid. Hiermee creëert u niet alleen meerwaarde voor flora en fauna maar ook voor uw gasten.

Mogelijke items zijn:

- Insectenhotel;
- Bijenstal;
- Groendak;

- Verticale kruidenwand;
- Fauna vriendelijke binnentuin;
- Daktuin;
- Kruiden- en/of moestuin;
- (Verticale) kas.
- Vogelnestmogelijkheden
- takkenrillen

Controle:

Visueel - De keurmeester controleert de aanwezigheid van de aangegeven items. De deelnemer zorgt dat de items eenvoudig toegankelijk zijn.

09.03 Groen-2 (O)

Norm:

De deelnemer heeft op het terrein voornamelijk gebiedseigen beplanting, heeft een streefbeeld uitgewerkt én past ecologisch groenbeheer toe.

Toelichting:

Veel ondernemers geven aan dat zij de zorg voor natuur en landschap als een belangrijke taak zien en daarmee de gasten en omwonenden van het bedrijf een dienst willen leveren. Eén van de manieren om bij te dragen aan natuur en landschap is om op het bedrijf gericht aandacht te besteden aan de aanwezige natuurwaarden en natuurpotentie en deze waar mogelijk te versterken.

De deelnemer beschikt over een document (ecologisch plan) waaruit blijkt:

- dat op het terrein alleen gebiedseigen beplanting aanwezig is;
- wat het streefbeeld is;
- dat ecologisch groenbeheer toegepast wordt.

Onder ecologisch groenbeheer verstaan we in de uitvoering minimaal: geen gebruik van kunstmest, geen gebruik van bestrijdingsmiddelen (niet op onverhard en verhard) en niet bewateren met leidingwater.

Vanaf 2016 is het gebruik van bestrijdingsmiddelen buiten de landbouw op een harde ondergrond niet meer toegestaan. Eind 2017 werd dit verbod uitgebreid naar onverharde terreinen buiten de landbouw - Meer informatie via: <http://www.greendeals.nl/gd-188-recreatie/#sthash.ZC2tV2Cy.sMqzjg0Z.dpuf>

Controle:

Document - De keurmeester controleert de aanwezigheid en de inhoud van het document en de uitvoering.

09.04 Bestrijdingsmiddelen (V)

Norm:

De deelnemer gebruikt alleen alternatieve bestrijdingsmiddelen voor ongewenste planten en dieren.
of

De deelnemer past Integrated Pest Management (IPM) toe, streeft naar minimaal gebruik van toegelaten bestrijdingsmiddelen en registreert de gebruikte hoeveelheden op jaarbasis.

Toelichting:

Door nu al het gebruik van bestrijdingsmiddelen te beëindigen of het gebruik te inventariseren sluit u aan op de aankomende regelgeving.

Controle:

Document/Visueel - De keurmeester controleert de inventarisatie of controleert de afwezigheid van bestrijdingsmiddelen binnen het bedrijf.

09.05 Natuurbestemming (O)

Norm:

De deelnemer realiseert een (deel van) terrein met alleen natuurbestemming op, rond of buiten het bedrijf.

Toelichting:

Het gaat hierbij nadrukkelijk om het realiseren van natuurbestemming, geen recreatiebestemming, op een (stuk) terrein. Dit mag ook elders in binnen- of buitenland zijn.

Controle:

Document - De keurmeester beoordeelt het stuk terrein of de bewijsstukken indien de stimulering van natuurontwikkeling niet op of rond het terrein plaatsvindt.

09.06

Nieuw aangeschafte apparatuur ten behoeve van groenbeheer moeten ofwel elektrisch of handmatig worden aangedreven (O)

Toelichting:

Apparatuur die in de afgelopen 12 maanden ten behoeve van groenbeheer is gekocht, dient handmatig- of elektrisch aangedreven te zijn.

Controle:

Visueel: De keurmeester controleert de nieuw aangeschafte

09.07

De deelnemer past waterbesparing toe bij het bewateren van het groen (V)

Toelichting:

Indien de deelnemer besproeiing van bloemperken of ander groen toepast moet er een werkwijze zijn om het gebruik van drinkwater hiervoor tot een minimum te beperken. Dit kan bijvoorbeeld bestaan uit afspraken om water te geven tijdens de ochtend- of avonduren, een vochtsensorsysteem of een druppelsysteem dat gericht is op het minimaliseren van verdamping. Ook kan gedacht worden aan het gebruik van opgevangen regenwater of (gezuiverd) grijs water voor het besproeien.

Controle:

document en visueel. De keurmeester beoordeelt het document waarin de werkwijze staat beschreven. Tijdens de rondgang controleert de keurmeester de implementatie van de in het document genoemde maatregelen.

09.08 Bonusnorm (O)

Norm:

De deelnemer gebruikt bovenop de bovenstaande normen nog minimaal 1 maatregel op gebied van groen (onderhoud) en ruimte.

10. Mobiliteit

10.01 Vervoersmanagement (V)

Norm:

De jachthaven heeft drie maatregelen genomen uit onderstaand overzicht om de milieubelasting van het verkeer van, naar en op de jachthaven te reduceren en andere manieren van vervoer te stimuleren.

Toelichting:

Vervoermanagement houdt in: het vervoergedrag van werknemers, gasten en leveranciers zodanig beïnvloeden dat het vermijdbaar autogebruik wordt teruggedrongen om problemen rondom bereikbaarheid, leefbaarheid en parkeren op te lossen. De ondernemer, het personeel en de gasten kunnen op, rond en naar de jachthaven gebruikmaken van alternatieve vervoerswijzen en/of milieuverantwoorde vervoermiddelen.

- Overdekte fietsenberging voor personeel/gasten
- Bedrijfsfietsen en/of bedrijfsfietsplan voor personeel
- OV informatie en routebeschrijving op website en op folders/brochures
- Informatie over OV zichtbaar ophangen (dienstregelingen, meerdaagse-kaarten, e.d.)
- De jachthaven biedt de gasten mogelijkheden voor het huren van fietsen, wandelkarren en/of strandkarren die in het gewenst aantal ter plaatse verkrijgbaar zijn of worden afgeleverd. (Indien in eigen bezit minimaal één vervoermiddel per 10 kamers)
- Oplaadpunt aanwezig voor elektrische fietsen/scooters
- Oplaadpunt voor elektrische auto's/boten
- De onderneming wijst de gasten op de mogelijkheid van alternatief vervoer (ook voor excursies) per elektrische bus/fluisterboot/watertaxi/fietstaxi etc.
- De jachthaven maakt op het eigen terrein gebruik van milieuverantwoorde vervoermiddelen, zoals handkarren, fietsen, elektrokarren en dergelijke
- Overig, nl:.....

Controle:

Overzicht doorgevoerde maatregelen in archief en visuele controle doorgevoerde maatregelen tijdens bedrijfsbezoek.

10.02 Mobiliteit leveranciers (O)

Norm:

De deelnemer werkt samen met ten minste 2 leveranciers die bewust hun CO2 uitstoot proberen te verkleinen.

Toelichting:

Het reduceren van de transportkilometers en van de CO2 uitstoot van leveranciers zorgt voor een lagere milieubelasting.

Bijvoorbeeld:

- Koelwagens maken gebruik van dieselgeneratoren, door zonnepanelen op de wagens te plaatsen wordt het dieselvebruik verminderd.
- Gebruik maken van combitransporten voor leveringen.
- De leverancier vervoert haar producten ongemotoriseerd of met elektrisch vervoer.

Controle: Document - De deelnemer neemt documentatie op waaruit blijkt dat twee of meerdere leveranciers van de deelnemer elektrisch of ongemotoriseerd leveren.

10.03 Bonusnorm (O)

Norm:

De deelnemer heeft bovenop de bovenstaande normen nog minimaal 1 maatregel getroffen op gebied van energie.

11. Duurzame inkoop

11.01 Minder milieubelastend papier (V)

Norm:

Al het papier (print- en kopieerpapier, brochures, drukwerk) is minder milieubelastend geproduceerd. Het papier heeft een keurmerk.

Toelichting:

Hiertoe wordt papier gerekend met een erkend milieukeurmerk, zoals Milieukeur, Blaue Engel, Nordic Swan, of Europees Ecolabel. Maar ook papier met FSC of PEFC keurmerk mits deze ECF/TCF geproduceerd is.

Controle:

Administratieve controle: facturen inkoop papier en omverpakking met logo in het archief.

11.03 Minder papier en inkt (O)

Norm:

De deelnemer maakt geen gebruik van drukwerk
of

De deelnemer bestelt alleen drukwerk dat is voorzien van een erkend milieukeurmerk.

Toelichting:

Er worden maatregelen genomen (minimaal 2) waardoor er aantoonbaar minder papier wordt gebruikt. O.a. afdruk op A5 formaat, dubbelzijdig printen, gebruik lettertype ecofont, het digitaliseren van facturen of hergebruik van oud papier intern.

Controle:

Visuele controle.

11.04 Duurzaam bouwen tijdens nieuwbouw, verbouw of renovatie (O)

Norm:

De deelnemer heeft tijdens nieuwbouw, verbouw of renovatie gekozen voor minimaal 2 bouwmaterialen en/of verf met een milieukeurmerk of hergebruikte bouwmaterialen.

en/of

De deelnemer heeft sinds de afgelopen keuring een beschikking ontvangen omtrent de EIA en/of MIA-Vamil regeling.

Toelichting:

Bouwmaterialen zijn gemaakt van grondstoffen. Sommige bouwmaterialen zijn minder milieubelastend. Ook zijn er bouwmaterialen die eenvoudig herbruikbaar zijn of van een traceerbare bron komen (bijvoorbeeld FSC hout).

De overheid stimuleert het gebruik van duurzame materialen c.q. apparatuur via belastingwetgeving (versnelde afschrijvingsregelingen EIA en VAMIL).

Authentieke elementen van de lokale cultuur worden meegenomen in de exploitatie of met verbouwingen of bouwwerken.

Controle: Document - De keurmeester controleert het aanwezige bewijsmateriaal (bijv. foto's, contracten) rondom de gebruikte bouwmaterialen of de beschikking op de fiscale regeling. De deelnemer zorgt dat de items eenvoudig toegankelijk zijn.

Controle:

Document - De keurmeester controleert het aanwezige bewijsmateriaal (bijv. foto's, contracten) rondom de gebruikte bouwmaterialen of de beschikking op de fiscale regeling. De deelnemer zorgt dat de items eenvoudig toegankelijk zijn.

11.05 Interieur items (O)

Norm:

De deelnemer heeft minimaal 3 interieur items in gebruik van fairtrade, hergebruikt of gerecycled materiaal of interieur dat is gemaakt met FSC/PEFC gecertificeerd hout of bamboe.

Toelichting:

Door gebruik te maken van gerecycled of hergebruikte materialen wordt het gebruik van nieuwe (schaarse) grondstoffen gereduceerd. Door te kiezen voor FSC/PEFC gecertificeerd hout wordt de onnodige kap van (oer)bossen tegengegaan. Onder interieur items vallen o.a. meubels, aankleding (behang, gordijnen) en decorstukken.

Controle:

Document - de deelnemer voegt eigen bewijsmateriaal toe waaruit blijkt dat het hout van het interieur is gemaakt van FSC hout.

11.06 Speeltoestellen (O)

Norm:

De deelnemer heeft speelvoorzieningen in gebruik genomen die zijn gemaakt van biobased materialen, hout met keurmerken of hernieuwbare materialen.

Toelichting:

Speelvoorzieningen vallen onder het Warenwetbesluit Attractie en Speeltoestellen (WAS) en onder het bouwbesluit. De productie moet plaatsvinden volgens NEN normen en moeten daarom worden gecertificeerd. Duurzaamheid speelt ook hierbij een steeds belangrijkere rol. Speelvoorzieningen worden daarom steeds duurzamer geproduceerd en gebruikt. Hierbij wordt gekeken naar levensduur, materialengebruik (bijvoorbeeld FSC hout) en mogelijkheden tot hergebruik (bijvoorbeeld is het demontabel). Het criteriadocument 'Criteria voor duurzaam inkopen straatmeubilair' is opgesteld in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu kan u bij uw keuze ondersteunen.

Controle:

Document - De keurmeester beoordeelt de geüploade productinformatie ten aanzien van de drie genoemde duurzaamheidsaspecten en controleert de speelvoorzieningen visueel.

11.07 Handdrogers (O)

Norm:

De deelnemer heeft in het merendeel van de openbare toiletten elektrische handdrogers zonder warmte elementen

Toelichting:

Luchthanddrogers zijn tegenwoordig veelal uitgerust zonder hitte-elementen waardoor ze nog maar de helft aan stroom verbruiken t.o.v. de drogers met warmte elementen. De nieuwe hi-end handdrogers zijn vaak ook sneller dan de oude.

Controle:

Visueel - de keurmeester controleert de handdroger.

11.08 Bonusnorm (O)

Norm:

De deelnemer heeft bovenop de bovenstaande normen nog minimaal 1 maatregel getroffen op gebied van bedrijfsgebouwen en leveranciers.

12. Textiel

12.01 Bedrijfskleding-1 (O)

Norm:

De deelnemer koopt minimaal 1 item bedrijfskleding in voorzien van een keurmerk voor biologische oorsprong of fairtrade handel.

Toelichting:

Voor de productie van katoen is veel landbouwgrond, water en bestrijdingsmiddelen nodig. De keurmerken op katoenen textiel garanderen een eerlijke prijs voor boeren en/of een milieuvriendelijke katoenteelt.

Deze norm omvat de volgende items:

- Polo's
- Broeken
- Blouses
- Overall
-

Controle:

Visueel - De keurmeester controleert de labels van de bedrijfskleding. De deelnemer zorgt dat de items eenvoudig toegankelijk zijn.

12.02 Bedrijfskleding-2 (O)

Norm:

De deelnemer heeft alle standaard kledingstukken van de medewerkers ingekocht bij leveranciers of afgenomen van producenten die een gedragscode hebben ondertekend rondom goede arbeidsomstandigheden.

Toelichting:

Steeds meer kledingmerken vinden het belangrijk dat hun kleding onder betere arbeidsomstandigheden is gemaakt. Er ontstaan dan ook steeds meer gedragscodes, de normen voor deze codes verschillen en ook de manier van controleren verschilt. Enkele gedragscodes die boven de andere uitsteken zijn: Fair Wear Foundation, Fairtrade, GOTS, Made By, SA 8000, ETI (Ethical Trade Initiative), WRC (Workers Right's Consortium), FLA (Fair Labour Association), WRAP en BSCI.

Controle:

Visueel - De keurmeester controleert de labels van de kledingstukken. De deelnemer zorgt dat de items eenvoudig toegankelijk zijn.

12.03 (V) Bedrijfskleding

De deelnemer zamelt oude bedrijfskleding op locatie in als aparte fractie en laat dit door een partij circulair verwerken (V)

Toelichting:

Voor de productie van bedrijfskleding is door het gebruik van katoen veel landbouwgrond, water en bestrijdingsmiddelen nodig. Door bedrijfskleding apart in te zamelen en circulair te laten verwerken en/of herbestemmen, zorgt de deelnemer ervoor dat er minder nieuwe grondstoffen gebruikt hoeven te worden.

De recycling percentages van kleding zijn zeer laag (<20%). Daarom heeft de overheid een wettelijke verplichting ingesteld voor kledingleveranciers om een recyclingsysteem op te zetten voor bedrijfskleding. Het Besluit UPV Textiel is een wettelijke verplichting en treedt in werking per 1 juli 2023. Met het Besluit UPV Textiel worden producenten en importeurs van kleding verantwoordelijk voor de afvalfase van producten die zij in Nederland op de markt brengen. Het Besluit UPV Textiel stelt producenten en importeurs individueel verantwoordelijk voor:

- de organisatie van een passend gescheiden inzamelsysteem plus de financiering hiervan.
- de verplichting te zorgen voor recycling en hergebruik van het ingezamelde textiel.

Besprek met uw bedrijfskledingleverancier de mogelijkheden om gebruikte bedrijfskleding gescheiden te laten inzamelen en recyclen. Zorg voor een fysieke inzamellocatie binnen uw organisatie en communiceer dit duidelijk naar de (relevante) medewerkers. Uiteraard zijn deelnemers vrij om de gebruikte bedrijfskleding door een andere partij dan de bedrijfskledingleverancier circulair te laten verwerken.

Controle:

Document/Visueel – De keurmeester controleert tijdens audit de aanwezigheid van inzamelfaciliteit van bedrijfskleding op locatie, de communicatie hierover naar de (relevante) medewerkers en gemaakte afspraken met de bedrijfskledingleverancier of een andere partij.

Colofon

Copyright © 2025

Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit
Leusden.

E-mail adres: blauwevlag@kmvk.nl

Internet adres: www.blauwevlag.nl

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit (KMKV).

Aan deze handleiding is de grootst mogelijke zorg besteed. Mochten er onverhoopt toch fouten in aanwezig blijken te zijn, dan is de Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit niet aansprakelijk voor welke gevolgen dan ook.

Deze handleiding is eigendom van Stichting KMKV. Niets uit deze handleiding mag gebruikt worden voor andere doeleinden zonder toestemming van Stichting KMKV.

